

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 103/25

Luksemburgā, 2025. gada 1. augustā

Tiesas spriedums lietā C-758/24 | [*Alace*] un C-759/24 | [*Canpelli*] ¹

Starptautiskā aizsardzība: ir jābūt iespējai trešās valsts norādīšanu par “drošu izcelsmes valsti” efektīvi pārbaudīt tiesā

Trešās valsts valstspiederīgā starptautiskās aizsardzības pieteikums var tikt noraidīts paātrinātā robežprocedūrā, ja dalībvalsts tā izcelsmes valsti norādījusi par “drošu”. Tiesa precizē, ka šādu norādīšanu var veikt ar leģislatīvu aktu, ja vien pastāv iespēja īstenot šīs norādīšanas efektīvu pārbaudi tiesā par to, vai ir ievēroti Savienības tiesībās noteiktie materiālie kritēriji. Pieteikuma iesniedzējam un valsts tiesai jābūt piekļuvei informācijas avotiem, uz kuriem šī norādīšana balstīta. Tomēr dalībvalsts nedrīkst valsti iekļaut drošu izcelsmes valstu sarakstā, ja šī valsts nenodrošina pietiekamu aizsardzību visiem tās iedzīvotājiem.

Atbilstoši Direktīvai 2013/32/ES ² dalībvalstis var paātrināt starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu un to veikt pie robežas, ja pieteikumus iesnieguši tādu trešo valstu valstspiederīgie, par kurām tiek uzskatīts, ka tās nodrošina pietiekamu aizsardzību. Itālijā kopš 2024. gada oktobra trešo valstu norādīšana par “drošām izcelsmes valstīm” tiek veikta ar leģislatīvu aktu. Saskaņā ar šo aktu Bangladeša Itālijā tiek uzskatīta par “drošu izcelsmes valsti”.

Šādā kontekstā divi Bangladešas valstspiederīgie, kurus Itālijas iestādes bija izglābušas jūrā, saskaņā ar Protokolu starp Itāliju un Albāniju ³ tika nogādāti aizmurēto ārzemnieku izmitināšanas centrā Albānijā, kur viņi iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumus. Itālijas iestādes viņu pieteikumus izskatīja saskaņā ar paātrināto robežprocedūru un tos noraidīja kā nepamatotus, jo viņu izcelsmes valsts tiek atzīta par “drošu”.

Pieteikuma iesniedzēji noraidošo lēmumu apstrīdēja Romas tiesā, kura vērsās Tiesā, lai gūtu skaidrību par drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošanu un dalībvalstu pienākumiem attiecībā uz efektīvu pārbaudi tiesā. Iesniedzējtiesa apgalvo, ka pretēji tam, kā bijis atbilstoši agrākajam režīmam, 2024. gada oktobra leģislatīvais akts neprecizē informācijas avotus, uz kuriem Itālijas likumdevējs balstījies, lai novērtētu, vai valsts ir droša. Tāpēc gan pieteikuma iesniedzējam, gan tiesu iestādei liegta iespēja attiecīgi apstrīdēt un pārbaudīt šādas drošības prezumpcijas likumību, izvērtējot šo avotu izcelsmi, autoritāti, uzticamību, atbilstību, aktualitāti un pilnīgumu.

Tiesa atbild, ka **Savienības tiesības dalībvalstij neliedz trešo valsti norādīt par drošu izcelsmes valsti ar leģislatīvu aktu, ja vien ir iespējams šo norādīšanu efektīvi pārbaudīt tiesā.** Šai pārbaudei jābūt par to, vai ir izpildīti direktīvas I pielikumā paredzētie šādas norādīšanas materiālie nosacījumi, it īpaši tad, ja pārsūdzība iesniegta par lēmumu, ar kuru patvēruma pieteikums noraidīts paātrinātajā robežprocedūrā, ko piemēro par drošām norādīto valstu valstspiederīgajiem.

Tiesa uzsver arī, ka **informācijas avotiem, uz kuriem balstīta šāda norādīšana, jābūt pietiekami pieejamiem gan pieteikuma iesniedzējam, gan kompetentajai tiesai.** Šīs prasības mērķis ir garantēt efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ļaujot pieteikuma iesniedzējam efektīvi izmantot savas tiesības un valsts tiesai pilnvērtīgi veikt pārbaudi. Turklāt tiesa, kad tā pārbauda, vai šāda norādīšana atbilst direktīvas I pielikumā paredzētajiem šādas norādīšanas materiālajiem nosacījumiem, var ņemt vērā pašas iegūtu informāciju – ar nosacījumu, ka tiek pārbaudīta šīs informācijas uzticamība un lietas dalībniekiem tiek dota iespēja sniegt savus apsvērumus par šo

papildu informāciju.

Visbeidzot Tiesa precizē – līdz būs stājusies spēkā jaunā regula, kas aizstās pašlaik piemērojamo direktīvu, **dalībvalsts par “drošu” izcelsmes valsti nevar norādīt trešo valsti, kura neatbilst šādas norādīšanas materiālajiem nosacījumiem attiecībā uz noteiktām personu kategorijām.** Jaunā regula ⁴, kas ļauj paredzēt izņēmumus attiecībā uz šādām skaidri identificējamām personu kategorijām, būs piemērojama no 2026. gada 12. jūnija, bet Savienības likumdevējam ir tiesības noteikt agrāku datumu.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Sprieduma [pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎(+32) 2 2964106.

[Šeit](#) atradīsiet Eiropas Savienības tiesas paskaidrojošu video par šo spriedumu.

Palieciēt ar mums!

¹ Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

² Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva 2013/32/ES](#) (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (turpmāk tekstā – “direktīva”).

³ Ar Protokolu starp Itāliju un Albāniju, kas noslēgts Romā 2023. gada 6. novembrī un ratificēts ar 2024. gada 21. februāra Likumu Nr. 14, izveidots aizturēto ārzemnieku izmitināšanas un repatriācijas centrs Albānijas teritorijā, bet Itālijas jurisdikcijā. Šis centrs paredzēts starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem un rada iespēju veikt paātrinātu robežprocedūru, ko piemēro tādu valstu valstspiederīgajiem, kuras tiek uzskatītas par drošām.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2024/1348](#) (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES.